

Rikosuhripäivystys, lyhyesti RIKU Tukea rikosprosessiin

Välitä!-hankkeen loppuseminaari 9.12.2015

Katariina Westman, aluejohtaja
Rikosuhripäivystys, Sisä-Suomi

TAUSTATAHOT

- **Toteuttajana yhteistyössä:**
  - Ensi- ja turvakotien liitto
  - Kirkkohallitus
  - Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL)
  - Suomen Mielenterveysseura (SMS)
  - Suomen Punainen Risti (SPR)
  - Suomen Setlementtiliitto

EU:n rikosuhridirektiivi

- Hyväksytty 2012, kansallisesti saatettava voimaan 16.11.2015 mennessä
- Rikoksen uhrille tarjottava tukea *heti*, kun hän on toimivaltaisen viranomaisen tiedossa, *kaikissa rikosoikeudellisen menettelyn vaiheissa ja riittävän pitkään* myös niiden jälkeen *uhrin* tarpeiden mukaan
- Tukea olisi annettava eri keinoin *ilman liiallisia muodollisuuksia*
- *Uhrin oikeuksien käyttämisen kannalta olennaista tietoa, neuvontaa ja tukea*
- Tietoa erityistukipalveluista tai välitön **ohjaus palveluun**

RIKUn tehtävät

- Tukee **rikoksen uhrin**, hänen **läheisensä** ja rikosasiassa **todistavan** selviytymistä rikostapahtuman jälkeen.
- **Ohjaa, tukee ja antaa käytännön neuvoja.**
- Parantaa rikoksen uhrin asemaa vaikuttamalla asenteisiin, käytäntöihin, lainsäädäntöön ja päätöksentekoon.
- Osallistuu työryhmiin, antaa lausuntoja, ottaa osaa julkiseen keskusteluun.

TOIMINTAPERIAATTEET

- Vapaaehtoisvoimin ammattilaisohjauksessa
- Maksuton asiakkaalle (paitsi puhelumaksut)
- Vaitiolovelvollisuus
- Asiakkaan itsemääräämisoikeus
- Päällekkäispalveluiden välttäminen
- Laaja yhteistyö viranomaisten ja muiden rikoksen uhreja kohtaavien toimijoiden kanssa

RIKU_n TUKI SEKSUAALIRIKOKSEN UHRILLE

YHTEYDENOTTO / ASIAKASOHJAUS / KONSULTAATIO

RIKOS-ILMOITUS

ESI-TUTKINTA

SYYTE-HARKINTA

KÄRÄJÄ-/HOVIOIKEUS

Lainvoimainen TUOMIO

Kokonais-tilanteen arviointi ja neuvonta: uhrin oikeudet

Mukaan rikos-ilmoituksen tekoon

Mahd. lähestymiskiellon hakeminen

Mukaan kuulusteluun

Avustajan hankinta, kustannusten selvittäminen; oikeus avustajaan ja tukihenkilöön

Mukana avustajan tapaamisessa

Asiakkaan tukeminen koko rikosprossin aikana

Asiakkaan motivointi muun avun vastaanottamiseksi

(Syyttämättä-jättämispäätös?)

Oikeudenkäyntiin valmistautuminen; vahingonkorvaukset ym.

Mukana oikeudenkäynnissä; henkinen tuki istunnon jälkeenkin

Apu vahingonkorvausten hakemisessa

Mahdolliseen jatkoapuun ohjaaminen

Tukisuhteen päättäminen

Tärkeitä käytännön asioita

- Rikosilmoituksen tekeminen
  - Yli 18 v.: motivoi tekemään; ainoa tapa yrittää vastuuttaa tekijää/ ehkäistä tekoja
  - Alle 18v.: tee ilmoitus poliisille ja lastensuojeluun; kerro, että olet velvollinen tekemään, jotta uhri saa tarvitsemansa tuen.
- Oikeus asianajajaan valtion varoista jo esitutkintaa varten
- Oikeus tukihenkilöön (esim. RIKUsta)
- Alaikäiselle hankittava tarvittaessa edunvalvojan sijainen

Miten ohjaat asiakkaan

- Anna tieto RIKUn palveluista **jokaiselle** asianomistajalle.
- **EI TARVEHARKINTAA**: asiakas ei välttämättä ilmaise tuen tarvetta tai tarve voi tulla myöhemmin.
- **VÄLITÄ asiakkaan YHTEYSTIEDOT itse RIKUun asiakkaan luvalla.**

PALVELUT

- **Tukihenkilötoiminta** palvelupisteissä
- **Auttava puhelin 0203 16116**
ma-ti klo 13-21, ke-pe klo 17-21
- **Juristin puhelinneuvonta 0203 16117**
ma-to klo 17-19
- **Neuvoja verkossa www.rikunet.fi**
- **www.riku.fi**

Kaikissa hoitoketjun
vaiheissa
voi asiakkaan ohjata myös
Rikosuhripäivystykseen
www.riku.fi

Kiitos!

RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS